

Külpolitikai REFLEKTOR

Évek óta először fordul elő, hogy magas rangú amerikai diplomata látogatott az Egyesült Arab Köztársaságba: Sisco államtitkár, Nixon közel-keleti ügyekért felelős köztisztviselő bizalmasa Kairóban tárgyal az EAK vezetőivel.

Ki hisz az USA-nak?

Az USA kezdeményezte egyiptomi-amerikai párbeszédre olyan időszakban került sor, amikor az Egyesült Államok látványosan „megtagadta” újabb harci repülőgépek küldését Izraelnek. Ezzel a „gesztussal” időzített utazással azt is ki akarják használni az amerikai taktikázók, hogy jelenleg az arab egység, még az Izrael által megtagadott országok között sem teljes. A tartós megszállással, főleg Egyiptom ellen megújított állandósuló terrorbombázásokkal olyan hatásra számítanak, amelynek nyomán éppen az EAK „beadja a derekát”, és esetleg hajlandó a közvetlen tárgyalásokra az agresszorral. Tel Avivban az utóbbi időben ismét hangoztatják a közvetlen tárgyalási „készséget”.

A tipikus amerikai számításból azonban kimaradt a realitás: az agresszorral nem lesz hajlandó egy asztalhoz ülni a hódító ellen küzdő. Ha viszont a megszállás megszűnére, a közel-keleti feszültség megengedül, és már alap lenne a tárgyalásokra. Ilyen értelmű megoldást azonban az Egyesült Államok a második világháború óta soha nem követett. Sem Koreában, sem Indokínában, sem pedig a Közel-Keleten. (A Biztonsági Tanács 1967. november 22-i határozatát a megszállt arab területek kiűrésére is megszavazta!) Ki hisz ezek után az USA-nak?

Szélesedett a háború Indokínában

A fejszines „jó szándék” nagy propagandát kap, ám az amerikai stratégiai beavatkozást rendszeresen cáfolják, s mire a tények hatására azt elismerik, már súlyos vérengzésről is beszámolnak a hírfüggvények. Ilyen a sorrend Kambodzsában is. A jobboldali fordulat, amelyben jócskán vállalt titkos szerepet az amerikai CIA-ügynökség, ott is meghozta már az első tömegvérengzést. Egy amerikai újságíró, Jack Walsh számolt be arról a tömegmészárlásról, amelyet az új Phnom Penh-i kormány csapatai hajtottak végre Takeo tartományban. A kormánycsapatok mintegy 200 polgári személyt lőttek itt agyon.

A „törvény és rend” jelzőjét oly fennkölt hangzóval washingtoni kormányzat azonban ez az új kambodzsai rezsim, amely működését tömegvérengzésekkel kezdte, tökéletesen megfelel. Amerikai tisztek fennhatósága alatt dél-vietnami kormánycsapatok hajtottak be a múlt héten Kambodzsába, ott állásokat építettek ki, hogy segítsenek az új rezsimnek az ellenállókkal szemben.

Ravaszul dolgoztak az amerikai számítógépek: a „vietnamizálási” Nixon-elvet átültetni egész Indokínára! A Guam-doktrína így válik teljessé, hiszen Laoszban a laosziak harcainak egymás ellen — s az amerikai bombázók a jobboldali kormányt segítik. Kambodzsában a puccsisták a Szihanukot támogató khmer nép ellen fordultak, ugyancsak álcázott amerikai, s a dél-vietnami bábkormány csapatainak segítségével. Ily módon, vagyis a „korlátozott” USA-csapatok jelenléte mellett nem

szűkült, hanem szélesedett a délkelet-ázsiai háborús konfliktus.

Tanácsadás a Fehér Házban

Európában nem ropognak a fegyverek, itt viszont az USA által mesterségesen szított hidegháborús korszak után a realitás felébredését, az európai biztonság véglegesítését akarja elaltatni, hátráltatni a washingtoni kabinet.

Az európai kapitalista országok zöme felismerte, hogy a békés egymás mellett és a szocialista országokkal a saját érdekük is. A fővesztélyt jelentő NSZK-ban szintén előtérbe került az eddigi merev revansista magatartás megváltoztatása, amióta Brandt lett a kancellár. Am a Nyugat-Németországot létrehozó, talpraállító és korábbi politikáját meghatározó Egyesült Államok egyidejűleg ezernyi szállal magához láncolta az NSZK-t. Ezért utazott most Brandt számottevő vezérkarral az USA-ba, hogy személyesen is kikérje a Fehér Ház jelenlegi urainak tanácsát az erfurti találkozó után, s a kasseli előtt.

Brandt katonai díszompával fogadták, de Nixon rövid üdvözlő beszédében nem restellte kiemelni, hogy „17 évvel ezelőtt aelnökként egy más párhoz tartozó kancellárt köszöntött Washingtonban”. Nyilván, most is szívesebben látta volna Adenauer, Erhardt, Kiesinger pártbeli utódját, mint a szocialdemokrata kancellárt. Pedig nem kell aggódnia, Brandt sietett kijelenteni: „A szoros kapcsolat az Egyesült Államokkal külpolitikánk első számú alapelve és véleményünk szerint létfontosságú, hogy az amerikai csapatok továbbra is jelen legyenek országunkban.” Kifejtette ugyan a fennálló európai realitásokat, állást foglalt a kelet-nyugati kapcsolatok fejlesztése mellett is — de csakis amerikai segédlettel.

Nem nehéz elképzelni, hogy a tegnapi befejeződött tárgyalások után Brandt és kísérete milyen fehér házi tanácsokkal — amerikai érdekekkel terhes csomaggal — tér haza Bonnba.

Markovits Tibor

Sisco—Riad tanácskozás

● Kairó (Reuter, MENA)

Joseph Sisco, Nixon elnök legmagasabb rangú közel-keleti problémákkal foglalkozó tanácsadója szombaton Kairóban megkezdte tanácskozásait. A külügyi államtitkár Mahmud Riad egyiptomi külügyminiszterrel tárgyalta a miniszter hivatalában a közel-keleti helyzetről.

Riad hangoztatta, hogy az Egyesült Arab Köztársaság ragaszkodik az 1967-ben elrabolt területek maradéktalan visszaszolgáltatásához. A külügyminiszter a tanácskozás során hangsúlyozta annak szükségességét is, hogy rendezzék a palesztinai kérdést.

Sisco az ismeretes amerikai álláspontot fejtette ki. Eszerint az Egyesült Államok a közel-keleti kérdésben, „pártatlan magatartást” kíván tanúsítani és úgy véli, hogy Izraelnek vissza kell szolgáltatnia az 1967-es háború során megszállt területek egy részét.

A kairói egyetem diákjai elhatározták, hogy személyesen vesznek részt az izraeliek által szerdán lebombázott Bahr El Bakr-i általános iskola újjáépítésében, az egyetemisták ezenkívül pénzzel is segítik az iskola újjáépítését.

Hafez Ghanem oktatásügyi miniszter közölte, hogy a minisztérium 10 000 fonttal járul hozzá az építkezéshez.

Scheel hazaérkezett Guatemalából

● Bonn (AP)

Szombaton délelőtt megérkezett Bonnba a nyugatnémet légierő repülőgépe, amelyen Scheel külügyminiszter tért haza Guatemala fővárosából. Von Sprei meggyilkolt nagykövet holttestét ugyanaz a gép hozta.

Scheel hazaérkezése után újságírókkal közölte: tudomására hozta a guatemalai vezetőknek, hogy kevés reményt lát a két ország kapcsolatainak javulására. Von Sprei nyugatnémet nagykövet meggyilkolása következtében a két ország viszonya mélypontra zuhant.

Véget értek az NSZK—amerikai tárgyalások

● Washington (MTI)

Willy Brandt nyugatnémet kancellár szombaton befejezte washingtoni látogatását.

A tárgyalások befejezéséről nem adtak ki közleményt és a két kormányfő nem mondott búcsúbeszédet.

A nyugatnémet-amerikai tárgyalások három kérdés köré összpontosultak: a NATO katonai kérdései, illetve az Európában levő amerikai erők problémája, az Egyesült Államok és a Közös Piac gazdasági kapcsolata, valamint az NSZK kormányának úgynevezett keleti politikája. Brandt részletesen tájékoztatta Nixont az erfurti talál-

kozóról, illetve a Moszkvában és Varsóban folytatott tárgyalásokról. Amerikai részről azt hangsúlyozták, hogy — megfelelő koordináció mellett — Washington egyetért a tárgyalások folytatásával, azonban szükségesnek tartja, hogy a nyugati szövetségen belül „egyeztesék az álláspontokat” és hoznak összhangba a különböző szintű kelet-nyugati tárgyalásokat.

A kancellár washingtoni útját mindkét fél eredményesnek minősítette, bár az megoldást egyetlen kérdésben sem hozott.

Csehszlovák—román eszmecsere

● Prága (MTI)

A csehszlovák fővárosban szombaton délután közleményt adtak ki Corneliu Manescu román külügyminiszter hivatalos látogatásáról.

Manescu csehszlovák kollégájával Jan Markóval elválti léghajó eszmecsere után folytatott a csehszlovák—román kapcsolatok alakulásáról

és több nemzetközi kérdésről.

Mindkét fél ismét kinyilvánította óháját, hogy továbbra is fejlesszék a csehszlovák és román nép hagyományos barátságát.

Jan Marko elfogadta Corneliu Manescu meghívását, hogy tegyen látogatást Romániában.

U Thant felhívásai

● New York (APF, MTI)

U Thant ENSZ-főtitkár pénteken szóbeli jegyzéket intézett a szervezet valamennyi tagállamához azzal a kérdéssel, hogy az illető ország állam- vagy kormányfője szándékozik-e New Yorkba jönni és felszólalni az ENSZ 25 éves évfordulójára rendezendő ünnepélyes ülésen. Az ünnepélyes ülés a közgyűlés idején rendezik, a főtitkár az október 19—24 közötti dátumot javasolta megtartására.

● Manila (Reuter, UPD)

U Thant szombaton felhívást intézett a nagyhatalmakhoz, hogy találjanak a jelenlegi délkelet-ázsiai konfliktusra megoldást a genfi egyezmények keretén belül, és hogy a nagyhatalmak erősítsék „ha lehet, garantálják”, a térség konfliktusban érintett országainak semlegesességét.

Az ENSZ főtitkára ázsiai lapkiadók és szerkesztők egy szervezetének közgyűlésén tartott beszédet. Többek között kijelentette, hogy a Kína és a világ többi országa közötti közeledés a világéke és a nemzetközi biztonság

egyik legényegesebb kérdése. Kína nemzetközi kapcsolatainak, különösen a nagyhatalmakhoz fűződő kapcsolatainak javítása, az egész nemzetközi közösség előnyére válna, és nagy hatást gyakorolna a leszerelésre, főként a nukleáris leszerelésre — jelentette ki.

U Thant kívánatosnak mondta, hogy Kína részvétele a nemzetközi életben fokozódjék. „Peking” kapcsolata a világ többi országával a hetvenes évek egyik meghatározó tényezője lesz” — mondotta.

Tiltakozás az athéni terrorper ellen

● Strasbourg (AFP)

A dán, norvég és a svéd kormány az Európa Tanács emberi jogok bizottságához idézett újabb beadványában elítéli az athéni terrorper. Poul Hartling dán külügy-

Diplomáciai kapcsolat az NDK és Szomália között

● Berlin (MTI)

Berlinben szombaton hivatalosan bejelentették, hogy a Német Demokratikus Köztársaság és a Szomáliai Demokratikus Köztársaság megállapodtak egymással a diplomáciai kapcsolatok felvételében, nagykövetségek felállításában és nagykövetek cseréjében. Az erre vonatkozó megállapodás Otto Winzer megadishui látogatása során jött létre.

● Zanzibar (TASZSZ)

Otto Winzer, az NDK külügyminisztere, szombaton egy napos hivatalos látogatásra a tanzániai Zanzibarba érkezett.

Lon Nol ígérete

● Phnom Penh (AP, Reuter, DPA)

A kambodzsai fővárosban mintegy hetvenezer diák és polgári alkalmazott részvételével nagygyűlést tartottak. A gyűlés szónoka Lon Nol miniszterelnök rövid beszédében bejelentette, hogy „a kormány és a parlament ígéretet tesz a kambodzsai köztársaság kikiáltására”. A kormányfő nem közölte a köztársaság kikiáltásának időpontját.

A nyilvánvalóan alaposan előkészített és megszervezett háromórás nagygyűlésen az egyes tartományok „képviselői” elítélték Szihanuk március közepén megdöntött rendszerét.

Az AP Phnom Penh-ből érkező jelentése szerint a kambodzsai kormány éjszakai kijárási tilalmat rendelt el a fővárosban élő 120 ezer főnyi vietnami-közösség számára. A 800 ezer főnyi lakosú Phnom Penhben a 120 ezer vietnamin kívül 100 ezer kínai él.

A lenini álom megvalósulása

„... Az internacionalizmus nem frázisokban, nem a szolidaritás kifejezésében, nem a forradalmakban, hanem tettekben nyilvánul meg”.

(V. I. Lenin)

A szovjet emberek

küldik egymásnak munkájuk gyümölcseit. A magyar gyárakban jól ismertek a „Made in Odessza” feliratos esztergák, gépkocsidaruk, gázvágó készülékek, présgépek. Magyar barátainknak színes fémet, gyapotot, fűrészarut, teher- és személyautót, kőolajipari nyersanyagot, gabonakombajnokat, traktorokat és sok más terméket szállítunk.

Magyar barátainktól gépeket, Diesel-vonatokat, autóbuszokat, könnyűipari termékeket kapunk. Odessza utcáin Magyarországon készült villamosok és autóbuszok is közlekednek. Az odesszai kikötőben a Ganz-gyár nagy teherbírású portáldarui segítik a ki- és berakodást. A múlt év őszén a kikötőbe magyar szakértőcsoport érkezett, hogy a helyszínen tanulmányozza, hogyan működnek ezek a daruk. Dokkmunkásainkkal és szakembereinkkel lefolyt találkozásuk eredményeként ezek az elsőosztályú gépek még tökéletesebbek lesznek.

Sok odesszai gyár és üzem dolgozóit kötik a

büszkék a szocialista Magyarország síkerei. Bennük nem csupán a tehetséges és önfelelő magyar nép, a Magyar Szocialista Munkáspárt munkásságának eredményeit látja, hanem az országaink közötti sokoldalú együttműködés gyümölcseit is.

A háború utáni években széleskörűen elterjedt a nemzetközi kapcsolatok olyan formája, mint a testvérvárosok barátsága. A barátság eszméje már régen meghódította hazánk és Magyarország népeinek szívét. A barátság forrásánál a világ proletariátusának zseniális vezére, Lenin állt, aki a munkásosztály nagyszerű ügyéért folytatott harcra tanította a magyar elvtársakat.

A népek béke- és barátságvágya, az az igyekezte, hogy egyesüljön, hogy jobban megismerje egymást, az együttműködés olyan formájában teljesedett ki, mint a testvérvárosok kialakulása.

A Tisza-parti magyar város, Szeged és a Fekete-tenger igazgyöngye, Odessza között immár sokesztendő, rendkívül szoros baráti kapcsolatok alakultak ki a termelés, a művelődés, a politika

és a sport különböző területein. E kapcsolat kölcsönösen hasznunkra van, segít városaink dolgozóit előtti álló feladatok megoldásában. Az utóbbi időben baráti kapcsolatok és sokoldalú együttműködés alakult ki az odesszai terület és Csongrád megye között is.

A magyar és szovjet dolgozók kölcsönösen megküldik egymásnak munkájuk gyümölcseit. A magyar gyárakban jól ismertek a „Made in Odessza” feliratos esztergák, gépkocsidaruk, gázvágó készülékek, présgépek. Magyar barátainknak színes fémet, gyapotot, fűrészarut, teher- és személyautót, kőolajipari nyersanyagot, gabonakombajnokat, traktorokat és sok más terméket szállítunk.

Magyar barátainktól gépeket, Diesel-vonatokat, autóbuszokat, könnyűipari termékeket kapunk. Odessza utcáin Magyarországon készült villamosok és autóbuszok is közlekednek. Az odesszai kikötőben a Ganz-gyár nagy teherbírású portáldarui segítik a ki- és berakodást. A múlt év őszén a kikötőbe magyar szakértőcsoport érkezett, hogy a helyszínen tanulmányozza, hogyan működnek ezek a daruk. Dokkmunkásainkkal és szakembereinkkel lefolyt találkozásuk eredményeként ezek az elsőosztályú gépek még tökéletesebbek lesznek.

Sok odesszai gyár és üzem dolgozóit kötik a

szegedi rokonvállalatok dolgozóival a szoros barátság szálai. Az üzemi versenyzésnek egymással, tapasztalatot cserélnek. A két város üzemeiben gyakran lehet szovjet munkásokat, szakembereket látni, magyar barátaink is gyakran jönnek hozzánk tapasztalatcserére.

Az odesszai juttatásokról munkái már több mint tíz esztendeje állnak szoros kapcsolatban a hasonló jellegű szegedi üzem kollektívájával. Kölcsönösen felkeresik egymást, alkalmazzák egymás műszaki eljárásait, gazdag tapasztalataikat. Kedves relikviaként őrzik a két vállalat dolgozóinak az örök barátságot szimbolizáló vörös zászlókat, melyeket egymásnak ajándékoztak.

A magyar és szovjet geológusok együttes munkája erőfeszítéseinek eredménye volt a legzadagabb magyar gázlelő hely, a szegedi földgázkincs felfedezése. Szeged lakói a hősi város iránti szeretetük, megbecsülésük jeléül a Tisza partján épült új lakónegyedüket Odesszáról nevezték el, városunk dolgozóit viszont az egyik legszebb odesszai főút vonalát keresztelték Szegedinek.

Jelentős mértékben

járulnak hozzá a testvérvárosi kapcsolatok fejlődéséhez a tudósok, a tanárok, az orvosok, az építésszek és művészek.

Alkotói jellegű tudományos kapcsolatok alakultak ki az odesszai állami Mecsnyikov-egyetem és a szegedi tudományegyetem, valamint az odesszai és szegedi főiskolák között. Tudományos, tanítási, nevelési tapasztalatcsere folyik közöttük, informálják egymást új tudományos és kutatási eredményeikről. A szegedi egyetem professzorainak egy csoportja Odesszában járt, a mi tudósaink szegedi kollégáikat keresték fel.

A polimer- és kolloidfizikai és -kémiai tanszék munkájáról nyújtott információcsere alapján az odesszai és szegedi egyetem tudósai a diszperzrendszer stabilizálásának kérdéseiről foly-